

PETROSÉNY és VIDÉKE

TARSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Negyedévre	1 frt	Egészévre	4 fr.
Félévre	2 „	Egyes szám ára	10 kr

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

1898.

A végtelen időben és mérhetlen térben: 1898. évet számlál a keresztény világ, mely mérvadó az egész föld kerekiségén.

Midőn az esztendő forduló pontjához érünk; a sebesen rohanó idő folyása mintha megállna egy pillanatra, hogy alkalmat nyújtson a visszapiillantásra.

A hajdan-kor jósolni igyekezett a jövőt a nap jelenségeiből, a didergő madarak csicseregéséből, a csillagok ragyogásából és az állatok mozgásából; a jelen kor csak a múltat látja, nem sző meséket, nem fest esodákat csak rögzít, megörökíti az eseményeket hűen és levonja a következtetést.

Az alkotás örök rejtélyű csodái fölött nem elmélkedik oly mélyre hatóan a kutató elme, hanem történetet ír, rajzolja az eseményeket, mint az erkölcsök tanítóját és az idők tanuját.

A jelen korban leginkább a sajtó

tölti be az e téren reáharuló feladatot. Visszatekintünk tehát az elmúlt év folyására az új év határkövénél.

Lapunk 1897. évi augusztus hó 15-én indult meg s nem kísérhette figyelemmel a közélet előző eseményeit, melyek különben is a későbbi időben domborodván ki; annak idején behatóan ismertetve lettek, tehát most csak említés tárgyát képezhetik:

A munka diadalünnepét, mint a múlt év kimagasló mozzanatát kell első sorban kiemelnünk.

Az elismerés babérával lett megkoszorúva Szt. István napján az ipartestület diszes zászlója, mint a testület szervezkedés az egyesülés szimboluma.

Petrosény bebizonyítja ezen fényes ünnepen, hogy rohamos fejlődésében nem az efemer jelleg muló jelensége nyilatkozik meg, hanem nemzeti missziója betöltésére való képessége és hivatottsága van.

A hazaszeretnek igazabb megnyilatkozása pedig nem juthatott széles e hazában sehol oly elismerést keltő kifejezésre, mint itt a Zsilvölgy göczpontján: Petrosényben. Az ország messze eső részeiből idetelepült különböző nemzetiségű és valószínű lakosok ezrei érzelemben egygyé

olvadva, hitbuzgóság és hazaszeretettől vezéreltetve tettek bizonyosságot honszeretükről. Ő Felsege születésének évfordulója alkalmából.

A püspöki látogatás, szintén kimagasló eseménye az elmúlt esztendőnek.

Nem csak Petrosényben, de az egész Zsilvölgyben a haladásnak elvitázhatatlan jelenségeit jegyezhetjük az év krónikájának lapjára.

De midőn a határkőnél az újév küszöbén visszapiillantunk, önkéntelenül előre a jövőbe tekintünk, hol megoldandó feladatok táruznak elénk.

Századok tespedését, mulasztását az utóbbi évtizedek ezéltudatos munkája váltotta fel itt, hol friss erő dagadó forrása buzog s az alkotás munkája folyik kitarító szorgalommal, becsvágygyal és önértettel.

Ezen munkából mindenkinek a része kijut, aki tisztességesen élni, a közjóra és a hon derületén dolgozni akar.

Mi nem méltányolhatjuk igazi értéke szerint azon alkotásokat, melyek az utóbbi pár évtized értelemmel párosult munkásságát dícsérik. A közelség elfogulttá tesz a fényhatás elvakít.

Még csak az alapvetés fárasztó mun-

„PETROSÉNY és VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

Ha csöndes ...

Ha csöndes éjjelente
Virrasztasz egyedül,
S lelkedre bús jövőnek
Sejtelve nehezül;

Ha fáj az élet terhe,
Hogy alig viseled,
És többé nem vigasztal
A szép emlékezet;

Egy perc se vár örömmel,
Mig minden óra bánt;
És nines többé nyugalmad
Éj és nap egyaránt;

Tekints föl a keresztre
Oh, hidd meg az alatt
Szenvedtek annyi milliók
Nagyobb fájdalomakat.

És mégis által éltek
A veszteségeket ...
Csupán te rád ne szállna
Hát vigasz s enyhület?

Mészáros István.

Mikor én öngyilkos voltam.

A leveleket — szokásom ellenére — bérmentesítve postára adtam. Utolsó korrespondenciámra nem mondhatják, hogy figyelmetlenséget árul el.

Elbűsűztam mindenkitől, akitől illik, de öngyilkosságom okát nem árultam el. Hadd találgassák; legalább némi érdeklődést költ fel korai halálom.

Mindent pontosan elvégeztem, csak még az étellel kellett végezmem.

Ez volt a legkönnyebb feladat. Egy durranás és az összeronesolt agy megszűnik gondolkodni, a fájó szív nem dobog többé.

Milyen boldogság lesz nyugodni ott lent, ahol nem fáj a boldogtalan szerelem, nem üldöz a rágalmazó nyelvek fullánkja, nem keserít az emberek szánozása, mely gyilkosabb az ölomnál.

De mielőtt elexpediálnám magamat a jobb hazába, azzal még is szeretnék tisztába jönni, hogy minek élek én még fél órával halálom előtt, vagy miért nem fogok már halálom után fél órával még élni?

No de minek töröm én a fejemet ilyen problémákon, melyeket úgy is megfejt ez a hideg, megváltó ön.

Még is meg kell dícsérni magamat, hogy ily erős vagyok. A halál gondolata legkisebb borzadályllyal sem tölt el. Úgy fogadom, amint jön; hidegen.

Temetésemről is intézkedtem. A lapoknak nekrológot írtam. Széles körben fogok érdeklődést költeni magam iránt. Egy reménydús élet váratlan kimulása nyomán szenzáció támad s ez jó reklám a lapoknak; tehát halálom után jól cselekszem, életemben úgy se volt alkalmam.

Aminek jönni kell, hadd jöjjön.

Halántékomhoz szorítom a revolver esővét, egy rántás, egy durranás és ...

Előttem áll Bella az én angyal! Bellám; kezében tartva a füstölgő pisztolyt.

Mi ez? Hát követtél?!

Aki miatt az élettől meg kellett válnom, aki elutasítottad szerelmemet s kezemet, szegénységem miatt, te követtél a más világra, hogy üdvöm, boldogságom légy?!

Mit beszélsz Lajos, édes Lajosom a más világról? Hiszen élsz s az enyém, az én üdvösségem lesz egy hosszú boldog életen át.

No már ezt nem értem. Az égből szálltál-e alá, vagy engem követtél az égbe? Igazán nem tudom, hogy élek-e vagy a tulvilágon vagyok?

Lapunk jelen száma 6 oldalra terjed.

káját végeztük; az újév és az esztendőkövetkező sorozata új kötelességek teljesítésére edzett karok és képesített elmék munkájával fejlesztí s tetőzi be az eddigi alkotásokat.

Ez e tudat kell, hogy izmosítsa erőnkét, fokozza becsvágyunkat, hogy a záruló évek forduló pontjánál felemelő önérzettel elmondhassák, hogy „Nem hiába élünk.”

A szemhatár elföldi a teendőket, melyeket a jövő idők folyama vet felszínre, de az emberi értelem ott s akkor érvényesíti erőit, midőn a viszonyok alakulása czéltudatos alkotásra indítja.

A nagy nemzet-családnak, mely édes hazánk s a szűkebb hazánkknak, melynek községi szervezete biztosítja egyéni jogainkat; egyformán tagjai, tehát részesei vagyunk a közczélra érvényesülő munkának éppen úgy, mint az ennek sikerével elért dicsőségeknek.

Jegyző választás Livazényben.

Petrosény és Livazény külön válása folytán szükségessé vált szervezkedés f. hó 29-én d. e. 9. órakor a Livazényi körjegyzői állás betöltésével vette kezdetét.

A megalakult községi képviselőtestület tagjain kívül a lakosok tömeges megjelenésükkel adtak érdeklődésüknek kifejezést s higgadt és férfias magatartásuk elárulta, hogy az aktus fontosságát a lakosok érdeke és közéletére kiható jelentőségét átérzik.

Midőn galaczi Buda Károly főszolgabíró a terembe lépett, lelkesült éljenzéssel üdvözölte a községi képviselők és érdeklődők gyülekezete.

A főszolgabíró az előki szék elfoglalása a választó közgyűlés megnyitása után kijelentette, hogy a pályázók mindegyikét jelöli és pedig: Albert Elek, Petrovits Ferencz, Bocsa Mihály. Az utóbbi név említésénél felzúgott az éljenzés, vállukra emelték s a terembe hozták Bocsa Mihályt és a kitörő lelkesedést.

Élsz Lajos, itt vagy szerény lakásodon, mely boldogságunk s gazdagságunk édes otthona lesz.

Ne gunyolódjál a gazdagsággal, ne ámits káprázató ködképével a boldogságnak.

Valót, igazat beszélek Lajos és áldom a Gondviselőt, hogy azon pillanatban ideérkezhettem, midőn még félreránthattam a revolvért s nézd, a golyó, melylyel drága életedet kiakartad oltani, oda furódott a falba.

Valóban! Tehát élek? Milyen kár! Ujabb csalódásra, újabb szenvedésre ébredés.

Nem Lajos, higgy nekem, te boldogságra ébredtél, melyet az én tisztá, lángoló szerelmem biztosít számodra egész életen át. Itt van a mama is, ki szent fogadásomat megerősíti.

Áldásom rátok!

— Hát a néni hogyan került ide?

— Egyszerre hozta a vóm uram levelét és a mai hirlapokat a postás. Bellám az ön levelét olvasta, én az újdonságokat.

Bella felkiáltott: hogy ön megölte magát. Én meg az öröm hirt közöltem vele hogy...

— De mama, nem jó lesz Lajossal közölni, az öröm ártalmára lehet.

— Igazad van édes lányom.

— De hát mi történt? Honnan-e változás?

zajának csillapultával jelezhetette a főszolgabíró, hogy még Farkas Antal, Héjas József és Vass János képesített pályázókat jelölte.

A teremben s az udvaron ismét Bocsa Mihály nevét hangoztatták. A főszolgabíró ismételtén felhívta a választásra jogosultakat, hogy van-e, aki mást ajánlana?

Szavait csend követé.

Van-e, aki szavazást kíván?

Egyetlen hang se volt hallható.

Bocsa Mihály okleveles jegyzőt s vulkáni s. jegyzőt a livazényi körjegyzői állásra közfelkiáltással, egyhangulag megválasztottának jelentette ki a főszolgabíró.

Az arczokról lesugárzott örömet a kitörő lelkesedést leírni nem lehet. Egymás válláról leemelve hozták a terembe a livazényi körjegyzőt, kihez a főszolgabíró hazafias szép beszédet intézett, figyelmeztetve arra, hogy nem csak, mint tisztviselőre, hanem mint jó magyar hazafira itt az ország délkeleti sarkpontján szép, de felelősség terhes honfiai feladat teljesítésének kötelessége nehezül.

A hivatali eskü letétele után Bocsa Mihály magvas beszédben köszöntö meg a benne helyezett bizalmat s ünnepélyes fogadást tett, hogy működése s ténykedésével hivatali kötelességének hű és pontos teljesítésével kapcsolatosan mint igaz magyar hazafi legszentebb feladatának ismerendi a honfiai eszme ápolását, terjesztését, hogy felsőbbségének és a körjegyzőség lakosságának megelégedését kiemelhesse.

Ezzel a példás rendben lefolyt választás befejeztetett.

A jegyzői tisztelet Dombora László körjegyző teljesíté.

Választás után özv. Friedel Györgyné vendégülében ebédet adott az új jegyző, hol a pohár köszöntések sorát Kósa Mihály ev. ref. lelkész kezdte meg, felemlítve azon szép hivatást, melynek betöltése Bocsa Mihály jegyzőre s magyar hazafira vár, kit magas szárnyalású beszédben éltetett.

Majd Buda Károly főszolgabíró emlékeztet meg az ujonnan szervezett körjegyzőség polgáraitól, kiemelve, hogy a vallási türelemnek és a hazafiságnak az itteni román ajku lakosok mintá képtül szolgálnak mire Szokol

Hiszen tegnap elutasítottam s éppen az adta kezembe a gyilkos fegyvert, mert reményem utolsó szála is elszakadt s lekeltt mondanom Bella birhatásáról.

— Ön tegnap még szegény volt, aki 50 frt havi fizetésből nem lett volna képes nejét és családját eltartani, de ön ma gazdag, a dús gazdag Varga Bálint egyedüli örököse.

Micsoda? A nagybátyám meghalt volna? Az nem lehet, mert ő erről engem nem értesített; pedig sokkal esekélyebb dolgokról is szokott értesíteni. Aztán meg hihetetlen, hogy az én kedvemért elpatkolt volna. Sokkal inkább ragaszkodott az élethez.

Higgyen hát a saját szemének, olvassa — itt az újság.

Csakugyan. Bálint Bácsit a lapos guta egy kicsit megismogatta s én vagyok vér és végredelet szerinti törvényes örököse.

Istenem! Milyen szomorú lesz én holnap.

Ugy van, ráér szomorkodni holnap s ma essünk át az eljegyzésen, hogy Bella mint jegyese, — s velem együtt — életének megmentője én meg, mint anyósa ott lehessünk a temetésen s a hagyaték átvételénél.

Milyen szerencse, ha az ember ilyen szerető, gondos anyósra szert tehet.

Bazil livazényi, majd Burlek iszkronyi gör. kel. lelkészek éltették a járás főszolgabíráját kinek igazság szeretete s tapintatossága főgarancziája az itteni román ajku honpolgárok hazafias magatartásának.

Még több köszöntés után az előkelő társaság este felé szétszórt, de a megvendégelt polgárok és polgárnők késő éjjelig együtt maradván lelkesülten hangoztatták:

„Se treasca alu nostru domnu notariu“!

A fenti tudósítással kapcsolatosan közöljük a következő köszönet nyilatkozást:

„Azon igazságos, törvényes és tapintatos eljárásért, melylyel méltóságos galaczi Buda Károly járási főszolgabíró — ur a livazényi körjegyzői állás betöltésénél az összes lakosság osztatlan óhajtatásának érvényesülését lehetővé tette, hálás köszönetét nyilatkoztja:

Livazény és A.-B.-Iszkrony képviselőtestülete

Az ág. ev. hívek.

Petrosényt Amerikához szoktuk hasonlítani és nem ok nélkül. Az a rohamos, haladás, mely minden téren megnyilatkozik, mely a kereskedői, ipari és társadalmi élet élénkségét jellemzi; indokolja az összehasonlítást. De a hitélet terén is amerikai jelenséget tapasztalunk. A felekezetek legnagyobb tiszteletben tartják egymás vallását, rítusát elannyira, hogy erre való tekintettel az ág. ev. istenitiszteletekre vonatkozólag azért, mert kizárólag német nyelven tartattak; egy szó sem emeltetett — legálabb nyilvánosan nem.

Petrosényt már földrajzi fekvése is arra kötelezi, hogy a magyar állameszmék hirdetője legyen itt minden alkalommal, lehetőleg még a templomban is. Nem lehet elvitatni sem a hívek, sem a lelkész hazafiságát, mely minden alkalommal kifejezésre jutott s véghetetlenül jól esik constátálnunk, hogy újévől kezdve zengzetes nyelvünkön az egyházban is kifejezésre jutand.

Az ág. ev. hitközség közgyűlése ugyanis dr. Schulek Jenő indítványára elhatározta, hogy újévől kezdve magyar nyelven is tartatik az isteni tisztelet. Tekintettel arra, hogy a hívek nagy része német ajkú, természetes, hogy a német nyelv használata ellen kifogás nem tehető. A magyar nyelv használatával, mely immár a hitközségnél sanctionálva van a hívek hazafiai érzülete megnyilatkozik.

Egy Istent imádunk itt minden nyelven, bármely rítus szerint; egyformán édes gyermekei vagyunk szeretett Magyar hazánkknak, bármely nemzetiséghez tartozunk, mert ez a föld az: „Mely ápol s eltakar“ s „Áldjon vagy verjen sors keze; itt élünk és meghalunk kell“.

A hitközség hazafias ténye nem szorul magasztalásra s még is jól eső örömmel üdvözlő bizonyára egész Petrosény és vidéke dr. Schulek Jenő urat a hazafias indítványozásért, Pulger Mihály ág. ev. lelkész, Heinrich Viktor ág. ev. gondnok és Bruckner Frigyes társ. tanító urakat az indítvány lelkes pártolásáért sa hazafias hitközséget a jelzett határozat meghozataláért.

A n. é. közönséghez.

A „Petrosény és Vidéke“ jelen számával a második évfolyamba lép. Midőn négy és fél hónap előtt e lapot megindítottuk, nem anyagi érdek, hanem a szó igaz értelmében eszményi cél vezérelt, melyet egy pillanatra sem tévesztünk szem elől.

Benső öröm és felemelő büszkeséggel konstatálhatjuk, hogy Petrosény és vidékének művelt közönségébe helyezett bizalmunk nem esalt, mert nemesak megértette, de méltányolta is a jelzett czélra irányult törekvésünket.

Ez a méltánylás és bizalom, újabb erkölcsi kötelességet szab elénk, mely elől kitérnünk nem szabad, melynek megfelelni elengedhetlen kötelességünk.

A kezdet nehézségeinek leküzdése után saját becsérzetünk a művelt közönség megtisztelő bizalma és méltánylásával felfegyverkezve haladunk tovább a megkezdett uton.

Hogy a lap szétküldése körül zavar ne legyen, kérjük a megrendelések szíves eszközését.

UJDONSÁGOK.

— **Boldog újévet kívánunk lapunk előfizetői, olvasói s barátainak.**

— **Kitüntetett kiállítók.** Gerbert Guidó és Rotter József bányatulajdonosok az ezredéves kiállítás alkalmából dicsérő oklevelet nyertek. A remek kivitelű díszokmány a napokban küldetett meg a nevezett tártulajdonosoknak, kik Rival vendéglője szépen feldíszított termében f. hó 29-én mutatták be a bányászat terén szerzett érdemeik méltatásának eme bizonyítékát. A jóbarátok és ismerősök distingvált társasága gratulált a megérdemlett kitüntetéshez, mely alkalommal — természetesen ősi szokás szerint — a pohárköszöntések sem maradtak el. Szépen átgondolt pohárköszöntőben emlékezett meg Kósa Mihály a néhai zsilvölgyi orvostól, Gerbert Guidó édesatyjáról, aki az ötvenes évek elején figyelmeztette az akkori kormányt, hogy itt szemet, óriási kincset rejt mélyében a föld s az ő jelentése alapján csak később eszközöltetett a kutatás s létesült itt a bányászat. A kitüntetett bányatulajdonosok boldogságáért emelt poharat. Fekete József a bányászokat, Zádory Károly, Gerbert Guidó és Rotter Józsefet, mint a czéltudatos munkásság mintaképét, majd Kósa Mihály Tribusz Antal főmérnököt s Janza Vazul szolgabírórt éltette.

— **Halál a hóban.** Adamon Simon styeji lakos szánon fát szállított le a hegyről. A szán megcsúszott a lejtőn s felborult elütötte Adamont. A fa pedig úgy lenyomta, hogy a hóból magát ki nem szabadíthatván, midőn rátaláltak már halva volt.

— **Az állami iskolákba járó szegény gyermekek karácsonyfájára adakoztak:** Petrosény község 5 frt, Livazény község 3 frt, N. N. 50 kr., Buda Károly 2 frt, Janza Vazul 1 frt, Vass János 1 frt, Benedik N. 20 kr., Friedmann Simon 1 frt, Fuchs N. 1 frt, Kendeff és Társa 2 frt, Tutte József 1 frt, Prokopp Sebestyén 1 frt, Kohn Mór 1 frt, Rohm Sándor 50 kr., Andreics János 5 frt, Goró Ferenc 1 frt, Pichler Károly 1 frt, Grausam Károly 1 frt 50 kr., dr. Rosenberg Ignátz 2 frt, Bona Józsefné 50 kr., Bauer N. 60 kr., Wald Béla 50 kr., Gresli Nándor 40 kr., Groschek Nándor 20 kr., Detter József 50 kr., Stern Herman 1 frt, Hubert Gyula 50 kr., Steiner Vilmos 2 frt, Ulmann Lipót 1 frt, Klein Lipót 50 kr., Peek Mihály 50 kr., Berger Adolf 1 frt, Schäffer Mihály 1 frt, Schwenn József 50 kr., Kohn K. 50 kr., Grosz Herman 1 frt, Varhanek Nándor 50 kr., Joánovits János 50 kr., Weisz Ignác 1 frt, Junger Simon 1 frt, Wágner Gyula 2 frt,

Steiner Adolf 1 frt, Gánié Oszkár 1 frt, Polgár Lajos 1 frt, Sternberg Bertalan 1 frt, Illyés János 50 kr., Debreczeni János esendő 50 kr., Iduska 50 kr., N. N. 50 kr., Radik István 50 kr., Kohn Lázár 1 frt, Jakabfi Rezső 1 frt, Ehrenberg J. 1 frt, Stern Adolf 1 frt, Papp Sándor 1 frt, Weisz Rezső 2 frt, Herz Arnold 1 frt, Marek Mór 3 frt, Kohn Rezső 1 frt, Kohn Samu 1 frt, Simon Balázs 50 kr., Klein H. 1 frt, Schuhmacher József 50 kr., Kozák Györgyné 1 frt, Junger Samu 2 frt, Reichel Lázár 1 frt, Tischler Samu 1 frt, Rival Joachim 50 kr., N. N. 50 kr., Gerbert és Rotter 2 frt, Bernstein József 50 kr., Wintergerst Ferencz 1 frt, Hermann Adolf 1 frt, Moldován Joan 1 frt, Róth Frigyes 1 frt, Sajtos János 50 kr., Steiner Salamon 1 frt, N. N. 1 frt, Súszer Helén 50 kr., Groszman Elías 50 kr., Seelenfreund Vilmos 1 frt, Schmidt Eduard 2 frt, Schmidt Leontin 1 frt, Krachtus L. 1 frt, Orosz Mihály 1 frt, Sadofsky József 2 frt, Karpelesz Lajos 2 frt, Rüppel Vilmos 2 frt, Györke Péter 1 frt, Szokol Dénes 30 kr., Szokol Miklós 50 kr., dr. Weisz 1 frt, Gütt György 30 kr., Figuli Antal 1 frt, Nyíri József 1 frt, N. N. 50 kr., Kostály Nándor 30 kr., N. N. 50 kr., N. N. 50 kr., N. N. 50 kr., Peccol Ágoston 1 frt, Stanka Ávrám 50 kr., Peck Filip 50 kr., Tribusz Antal 1 frt, Kugel Sándor 1 frt, Guld József 5 frt, Stubics József 1 frt, Kréffly Mátyás 50 kr., N. N. 50 kr., N. N. 50 kr., Sárosy József 5 frt, összesen 122 frt 30 kr., melyből gyermek ruhákért és karácsonyfa díszítésre kiadott Weisz Rezső számlájára 50 frt 80 kr., Herz Arnold számlájára 30 frt, Pick Samu számlájára 28 frt 22 kr., Jakabfi Rezső számlájára 4 frt 50 kr., Kozák Györgyné számlájára 3 frt 72 kr.; összesen 117 frt 24 kr. A megmaradt 5 frt 06 kr. a gör. kel. felekezeti iskolába járók számára tartott fen. Pick Samu ur adott két gyermek öltözetet, Pick Samuné urnő 4 pár gyermek cipőt, Kozák Györgyné urnő 12 drb. zsebkendőt s az „Erzsébet asztaltársaság” 76 drb. különféle értékes ajándék-tárgyat.

— **Szén tolvaj.** Furfangos módon üzte a lopás mesterségét Dengel Márton petrosényi lakos, aki már huzamosabb idő óta takarította a vasuti kocsikról lelopott szenet. Kileste az alkalmat, midőn a szénrakományhoz férhetett és a szákokba rakott szenet házakhoz hordva elárusította. Hogy mily ügyességgel praktizálta mesterségét, kiténik abból is, hogy csak egy úriháznál 12 mmázsa szenet talált a esendőrség, melyet — a törvénytelen szerzés módjáról mit sem tudva, — jóhiszeműleg vásároltak meg Dengeltől, ki a büntető bíróságnál feljelentett.

— **A petrosényi bányaaltisztai olvasókör** 1897. december hó 31-én a Prokopp-féle vendéglőben hangversenyyel egybekötött táncvigalmat rendez. Kezdeté esti 8 órakor. Másor: 1. Magyar induló. Obhldal-tól. 2. „Ha én király volnék...” Nyitány Ádám-tól. 3. Bizalmas órák. Keringő Klöckner-től. 4. Egyveleg a Babatündér cz. balletből Bayer-től. 5. Bucsudal Horny-tól. 6. Magyar népdal-egyveleg Kéler-től. A kedélyesnek ígérkező Szilveszter-estély kellemes és szórakoztató művelvezetést is nyújt a résztvevőknek, kik bizonyára számosan fogják megjelenésükkel a táncvizigalom sikerét előmozdítani.

— **Nyilvános köszönet.** A petrosényi izr. hitközség f. hó 15-én tartott közgyűlésében a helybeli algyimnasium részére a f. 1897—98 iskolai évre egyszáz forint segélyt szavazott

meg. Ezen nemes áldozatkészségért őszinte köszönetet mond a felügyelő bizottság. *Dombora László*, b. alelnök. *Dr. Simon Gyula*, b. jegyző.

— **Letartoztatott csavargó.** Rác János homolai illetőségű csavargót, ki igazolási-jegy és foglalkozás nélkül tartozkodott Petrosényben, a esendőrség letartoztatta s a szolgabíró-ság illetőségi helyére eltolonoztatta.

— **Vérfürdő egy adóhátralék miatt.** Orsováról írja levelezőnk, hogy a szomszédos Tiszovieza községben november 20-án vér folyt. Szirbu Jakab 30 frt adóval tartozott. Végrehajtották és foglaltak nála. Az utolsó fizetési terminus is elmúlt már. Nov. 2-án kellett volna lenni az árverésnek, de Szirbu nem engedte a lefoglalt holmikat a község házára vinni. A esendőrségnek közbeleptek, a kik Szirbuval az utcán találkoztak.

— Itt vagyok szólt Szirbu gányosan — éppen jókor jöttetek és kirántotta az egyik esendő bajonettjét.

Csendőrtársa erre védelemből szuronyos fegyverével több szurást ejtett rajta. De ez nem használt. Erre célba vette és keresztül lőtte a szerencsétlen embert.

Jaj! végem van meghalok — hangzott és Szirbu, valamint a mellette álló testvérbátyja holtan buktak a földre. A golyó őt is találta. Ez ügyben megindult a legszigorubb vizsgálat.

— **Kitüntetés.** Mautner Ödön hírneves magkereskedőnket ismét kitüntetés érte. Ugyanis a szerb udvar részére évek óta szállított kitűnő magvaiért karácsonyi ajándéknul szerb királyi udvar szállítótá nevezte ki.

— **Kritikus napok.** Falb az időjósok német, azt jövendölte a jövő esztendőre, hogy nagyon sok kritikus nap lesz benne; nevezetesen első rendűek lesznek január 22., február 20., márczius 8. és 22., április 6., május 6., július 3., augusztus 31., szeptember 30., és október 15. Másodrendűek: február 6., április 20., június 4., augusztus 17., október 29., november 14. és december 13-ika. Harmadrendű kritikus napok lesznek: január 8., május 28., június 19., július 18., november 28. és december 27-ike. A tudós csillagász már több ízben megjövendölte a fontosabb időjárási zavarokat, érdekes lesz megfigyelni, hogy a jövő esztendőre szóló jóslata be fog-e teljesülni?

— **Postai megbízások.** A posta- és távirda igazgatóság értesíti a közönséget, hogy Európa nem minden országába küldhetők postai megbízások s ez az oka, hogy az ajánlott levélben ily államokba küldött megbízások eredménytelenül jönnek vissza és csak idővesztést okoznak. A posta- és távirda igazgatóság ezért tudatja a közönséggel, hogy Bulgáriába és Szerbiába, továbbá Dániába, Görögországba, Nagy-Britanniába, Oroszországba, Portugáliába, Spanyolországban nem küldhetők postai megbízások.

— **A Casinó** decz. 29-én esti 6 órakor tartotta tisztújító közgyűlését. Elnökké Andreics János, titkárrá Dr. Schulek Jenő újból s egyhangulag megválasztattak.

— **A polg.-olvasókör** hirlapjai f. hó 6-án d. u. 3 órakor fognak második olvasásra eladatni.

— **A farsang fecskeje.** A közelgő farsang látogatottak ígérkező elit-bálja lesz a polgári olvasókör által január hó 22-én rendezendő táncvizigalom. A rendező bizottság által felkért galaczi Buda Károlyné urnő ömlsge a bálanyai tisztet szíves volt elvállalni.

— **A Brendusa örökösök** fútezei házá s a mellette lévő Chirca-féle házat Weisz Rezső helybeli nagykereskedő örökaron megvette.

— Egy magára hagyatott szegény nő betegen fekszik Steiner Salamon úr házában s kis csecsemőjével együtt; éhezik és fázik. A környűrő nemes szívekhez folyamodik segélyért.

CSARNOK

Az érdem jutalma.

Hogy a legmagasabb elismerés nem csak a hatalmasokat s a paloták kiválasztott kegyenceit tünteti ki, hanem a szegény pór kiváló érdemeit is méltatja, arra buzdító példa Csókás József kecskeméti földművelő kitüntetése, kinek Ő Felsége, a gyümölcs és szőlőtermelés terén szerzett érdemei elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta.

Hogy ebből az esetből az itteni gazdasági viszonyokra levonhassuk a következtetést ismeretjük a kitüntetés történetét:

Mit tett Csókás József, hogy ilyen kitüntetéshez jutott? Hát biz az sokat görnyedt. Görnyedt ám, mert a kapálást nem lehet egyenes derékkal végezni. Ő pedig egész életében nem tett egyebet, szőlőt kapált a gyümölcsfát ültetett.

Nem azokból az alföldi nagy parasztokból való, akikről még most is csodadolgokat mesélnek a milyen volt Bagi József a csongrádi paraszt nábob, vagy Nagy András János a 40,000 forintot adott a városnak, hogy azon artézi kutat furassanak. Csókás József nem adott közöszléra nagy summa pénzeket. Csak egyet adott: jó példát arra nézve, hogy a föld termőképességét a talajviszonyok okszerű kiaknázásával miként lehet gyümölcsözővé tenni.

Kecskemét büszke lehet egyszerű fiára. És megvagyunk győződve róla, hogy ebben a városban több Csókás József is van. Mert ez a hírs város, nagy specialitás az egész nagy alföldön. Pedig a határa nem is olyan termékeny, mint a szomszéd megyéké. Talán ez volt a szerencséje. Ha a buza nem terem meg benne, annál jobban szereti a gyümölcs. Termeltek hát gyümölcsöt. Ami fő, a kecskeméti ember nem volt rest szétneézni a világban. Ma már úgy vagyunk, hogy Szent-Pétervárot fogyasztják el a kecskeméti nyáribarackot, Berlinben keresett ciklik a kecskeméti szőlő.

Mindennek megtalálták a maga piacát.

Ha az ember Temesvár felé utazik a vonat Kecskeméten rendesen kiürül.

Az alföldi paraszt, ha utja akad, mindig harmadik osztályon és mindig a legolcsóbb vopattal megy. Kecskeméti paraszt embert mindig találni a gyorsvonat második osztályán. Ezek már tudják, hogy az idő pénz.

Nincs is itt szocializmus, de van jó mód, megelégedés.

Sok tréfás apróságot beszélnek a Kecskemét és Nagy-Kőrös közt való villongásról. Ez csak mende-monda. Csak az igaz, hogy igenis versenyeznek melyik tud szebb gyümölcsöt produkálni. Ha a kecskeméti kajszinbarack eljut Muszkaországba, akkor a nagykörsiek Németországot özönlik el uborkájukkal meg káposztájukkal. A félegyházi szárnyas jószág is eljut messze külföldre, a makói hagyományt Hamburgba szállítják és mint a hering fűszeret az egész világon fogyasztják, hanem azért mégis Kecskemété az elsőség a világforgalomban.

Ennek e speciális városnak egyik speciálitása Csókás József.

Mint egyszerű parasztember a szőlőművelésre adta magát. Csak kis iskolát járt. Így nevezik az elemi iskolát. A nagy iskola a gymnasium.

Hogy milyen magasan áll a magyar paraszt értelem dolgában, ime egy világos példa:

Csókás József még egész fiatal korában valahogyan meghallotta, hogy a Heckenast-vallat húsz darab arany pályázatot hirdet olyan munkára, a melyben előadások a „szőlőművelés gyakorlati módja hazánkban.” Az egyszerű szőlőmunkás kapja magát és megírja a maga tapasztalatait, észrevételeit abban a világos, józan előadásban, a mi csak a magyar paraszt sajátja.

Pár hét múlva jön a levél Heckenasttól, melyben hat darab aranyat küld neki, mert a tulajdonképeni pályadíjat másnak ítélte oda — és felszólítja, hogy maradjon meg lapjánál dolgozó társnak.

És az iskolázatlan tanyai ember több cikket írt, amelyek számot tesznek gazdasági szaklapokban.

Gyűjteményében megvan a bécsi Gartenfreund egy száma. Ezt az újságot nem jártatja, mert nem tud németül. Csak úgy küldték be neki, mert ebben a számban jelent meg egyik cikke szösz szerint való fordításban.

Mikor a város nagy költséggel műkertet létesít, Csókás József el-eljár oda, hogy szétneézzen, meg hogy tanuljon. Figyelmezteti is a német kertészt, hogy ezt meg azt nem úgy kellene csinálni, de az kevélyen visszautasította, hogy eddig mindig csak iskolában tanult ezután már csak nem fog gatyás paraszttól tanulni.

Csókás József magában dünnögte: Jól van no! Megállj csak, majd csinálók én gyümölcsöt a magam erejéből olyant, hogy a város költségén se tudsz olyant felmutatni.

És szavának ura lett. Bosszútértvé végrehajtotta. Az ő gyümölcsöse ritkítja párját messze földön és szép jövedelmet hajt.

Azután azt tapasztalta, hogy egy kosár szőlőt el lehet adni egy forintjával, pedig tizenöt ilyen kosár ad egy akó bort, aminek az ára egy-két forint (ez még a régi időben volt), hát akkor gyümölsképpen kell eladni a termést. De amellet pénzét épít, annak a bebizonyítására, hogy itt a sikásgon is lehet jó pénzét csinálni, amelyikben a bort jól el lehet tartani.

Borászati egyesület hoz létre, ennek a tervezetét maga állítja össze. Ez még a filloxera előtt való időben történt.

Tudva levőleg a filloxera nem pusztítja a homoki szőlőket. (A dorosmai paraszt azt vitatta, hogy a homok bele megy a parányi, szabadszemmel nem is látható — bogár szemébe, azért nem bántja ott a szőlőtökét.)

A kerti borok értékét akarta emelni. Józan ítélőképessége itt is sokkal előbb megtalálta a követendő helyes utat.

A tanulás volt a fővirtusa. Mindig azt sajnálta, miért hogy csak a gyermekeket tanítják azokra az új tudományokra, mért nem az öregeket is.

Bizony igaz kapás volt ő az úrszőlőjében. Ez a Csókás József egyszerű története.

A földművelésügyi miniszter, mikor a napokban lent járt Kecskeméten, díszes ünnepélyen maga tűzte fel a közbeesülésben álló férfi mellére az érdemkeresztet.

Kíváncs volt, hogy kitüntetésének híre eljutna a legtávolabbi kunyhóba is, hadd haljék

meg diesőségét és töle az ő példáján tanulják meg, hogy dolgozni mindenkinek joga van s a tisztességes munka megtermi gyümölcsét.

Csókás megmutatta, hogy az ősidők óta hasznavehetetlennek tartott sivány homokot okszerű munka és befektetéssel gyümölcsözővé lehetett tenni s esetéből önként felmerül a kérdés, hogy a mi termő földeinkben is miért ne lehetne haszonhajtó gazdálkodást űzni az éghajlati és talajviszonyokhoz alkalmazott okszerű gazdálkodás meghonosításával.

Csak követendő példát kellene mutatni.

Irodalom.

— „Hangulatok” lesz a címe Bartha Miklós könyvének, mely a könyvpiacon karácsonykor fog megjelenni. Ez a könyv negyven darab prózában írt költeményt foglal magában ily címek alatt: *Virrasztás, A nő, Könyvelniesség, Csásár győze, Ósopánk, Bíróság előtt, Ki a hibás, Az árcs, Tapasztalás, Verőfény, Tülem, Magának való, Jutalom, Vigasz, A holnap, A szerencsétlen, A halál, Megváltás, Templomban, A költő sorsa, A költő hivatása, Elvezetés, Pásztor-tűz, Emlékezet, Otthon, Földélet, Az árnykép stb.* Aki Bartha vezércikkeit ismeri, az fogalmat alkothat magának arról, hogy mily szingázdag festéssel és mily elragadó fantáziával vannak megírva ezek a költemények. A közönség körében szokatlan érdeklődést keltett az a hír, hogy Barthatól szépirodalmi dolgozatok jelennek meg a könyvpiacon. Barthat a „Magyarország” szerkesztőisége birta reá könyvének kiadására, s a „Magyarország” most azzal kedveskedik olvasóinak, hogy Bartha könyvét díszes kiállításban karácsonyi és újévi ajándékkul előfizetőinek ingyen fogja megküldeni. A könyvet mindenki megkaphatja, a ki „Magyarország”-ra egy negyed évre előfizet. Az előfizetési díj (3 ft 50 kr.) bármikor beküldhető ily cím alatt: „Magyarország” kiadóhivatala, Budapest. Sándor-u. 2. Bartha művének bolti ára 2 ft lesz és külön is megrendelhető a „Magyarország” kiadóhivatalában.

* A „Magyarország” politikai napilap ez idő szerint a legjobban szerkesztett lap az országban. Legelső rangú íróink és publicistáink ma kétségtelenül a „Magyarországba” írnak. Első sorban Bartha Miklós, az országban ma legragyogóbb publicistája, továbbá Pázmány Dénes, Hoek János, maga a főszerkesztő Holló Lajos, Hentaller Lajos, Inczédy László stb. napról-napra a legelőkelőbb és legelőkelőbb teszik a magyar olvasóközönségnek ezt a kiválóan kedvelt lapját. A „Magyarországban” jelennek meg azokon kívül Móra Istvánnak országjárta feltűnő tárczái. Úgy, hogy a ki eleven, jól és igazán első rangú hírlapot akar olvasni, az bátran a „Magyarország”-hoz fordulhat. A „Magyarország”-ot nemcsak nemes, előkelő hangja, egyenes, nemzeti irányú és minden tekintetben hozzáférhetlensége teszi a magyar olvasóközönség előtt becsessé, hanem az is, hogy a család minden tagjának nyújt kellemes szórakozást. Tárczái, regényei, eleven hírei, párizsi divatlevelei stb. a legkedvesebb olvasmányt képezik. A „Magyarország” az éjjeli postával küldeti szét, úgy hogy reggel már az ország legtávolabbi részeiben is ott van. Mily előny ez a hivatalkoknak, földbirtokosnak, kereskedőnek, iparosnak és minden intelligens embernek, hogy más lapokat megelőzőleg olvashatja már reggel mindazt, a mi az országban és külföldön történik. Az országgyűlést, a hivatalos közléseket, a bel- és külföldi tözseid zárlatokat, szóval mindazt, a mi nemesek, érdekes, de az illetőnek állására és üzetére nézve is nagy befolyással van. Tudjuk, hogy mily előnyösen használják fel egyesek, ha valaki egy nappal vagy fél nappal el van maradva az eseményektől. A ki ma egy fontos hírt előbb tud meg, az mérhetetlen előnyben van a többiek felett. A „Magyarország” mindenkire nézve lehetővé teszi ezt a korai és megbízható értesülést. Ez biztosította a „Magyarország” részére azt az

óriási elterjedést, a minek ma örvend. A „Magyarország”-ra legezészerűbb postautalványon előfizetni akár egy óra, (1 frt 20 kr.) akár egy negyedévre (3 frt 50 kr.) Cím: „Magyarország” kiadóhivatala Budapest, Sándor-u. 2. A félévi előfizetési díj 7 frt, az egész évi 14 frt.

VASUTI MENETREND.

Petrosényből indul
Piski felé: éjjel 12⁰¹, regg. 6¹⁰, d. e. 11²⁵,
d. u. 5²⁵.
Piskire érkezik: regg. 4²⁵, d. e. 10³³, d. u. 3²⁴
este 8⁴⁵.
Piskiről indul
Arad—Budapest felé: d. u. 4¹⁰, este 10³⁵, d. u.
1⁰²*, este 6⁰⁵, csak Aradig regg. 6¹⁰
Tövis felé: d. e. 11¹¹, regg. 5⁴⁶, d. u. 3⁰²*,
este 9²⁴.
V.-Hunyad felé: regg. 4⁵⁰, d. e. 10²⁵, d. u. 2⁵⁵
este 8³⁴.
Petrosényből indul
Lupény felé: regg. 5¹⁴, d. u. 4⁰⁴, d. e. 10²⁰.
Petrosénybe érkezik.
Piski felől: regg. 4³⁰, este 9⁰⁵, d. u. 3⁴⁰
d. e. 9⁵⁵.
Lupény felől: este 8⁴⁰, d. e. 9¹⁵, d. u. 4⁵⁴.
A *-gal jelöltek gyorsvonatok.

Eladó házak.

A szurduk szoros torkolatában, Petrosénytől egy fél órai távolságban a Livazényi vasuti állomás mellett 5 szoba konyha kamara és pincéből álló szilárd anyagból készült ház, a hozzá tartozó külön épülettel, mely áll 2 szoba, konyha és sütőházból, a melyben jelenleg a vámhivatal van elhelyezve és évi 500 frt jövedelmet hajt jutányos áron eladó.

Petroseny községében egy kert, mely 360 □-ól területből áll szintén eladó.

Lupényben a vasuti állomáshoz közel egy ház, melyben jelenleg koresma van és egyéb üzlethelyiségeknek is igen alkalmas, olcsó áron eladó.

Petroseny község határában egy nagyobb kiterjedésű bükkfa erdő szintén jutányosan eladó

Mindezekről bővebb felvilágosítást nyerhetni a Petrosény és Vidéke Hitelszövetkezetnél.
(Petrosény Barcsay-féle ház I. em. 8 sz.)

Boldog újévet kívánok m. t. vevőim és ismerőseimnek.

Tót szépesfalvi tea-vaj

Külföle konzervált halak és rákok.

Van szerencsém a n. érdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a Petrosény főtevezáján lévő üzletemet a közeledő karácsonyi és újévi ünnepekre az ezen alkalomra megfelelő czikkekkal már is annyira berendeztem, hogy azon kellemes helyzetben vagyok, miszerint a n. é. közönség legmagasabb igényeit is kielégíthetem.

Ajánlom dűsan felszerelt raktáramat: karácsonyfa diszekben és czukorkákban, valamint valódi Eszterházy cognac, rum, orosz tea, palaczk borok, pezsgők, valódi prágai és szebeni sonka és különleges hús-áruimat.

A nagyérdemű közönség további kegyes pártfogását kérve, vagyok

tisztelettel:

Kozák Györgyné.

Boldog újévet kívánok m. t. vevőim és ismerőseimnek.

SÁROSSY JÓZSEF

MŰBÁDOGOS, PETROSÉNY.

Van szerencsém Petrosény és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy üzletemben a legdúsabb választékban készletben vannak s a legjutányosabb áron kaphatók, minden néven nevezhető bádogos és rézmű árúk a legszolidabban és legdiszesebben kiállítva.

Takarék tűzhelyek, főzőedények, bográcsok, üstök, szóval egész konyha-berendezések gyorsforralók, kávé s thea főzők, fürdőkádak (melégítővel vagy anélkül) mosókészletek, vasalók stb. Kézi, kocsí, sir, vihar, biztonsági, hányász, és utezai lámpák: elegansan festett szén és fatartók madár kaliczkák hideg és melegíthető hajfodorítók sebézeti s tisztasági eszközök; férfi és női betegségeknel használható gummi-árúk (fecskendők irrigatorok) stb, nagy választékban raktáron vannak, s esetleg megrendelésre a legpontosabban elkészíttetnek.

Továbbá elvállalom az építési szakmába vágó bádogos munkák jutányos, gyors és kifogástalan elkészítését.

Főtőrekvésem, hogy a jelzett szakmába vágó czikkek kiszolgálása s elkészítésével a legfokozottabb igényeket is kielégíthessem; s ez okból műhelyemet saját házamban megnagyobbítottam a legujabb szerkezetű gépekkel felszereltem miért is a n. é. közönség becses pártolását kérve vagyok

tisztelettel:
Sárossy József,
műbádogos.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Karácsonyi és újévi ajándékok dús választékban kaphatók

HIRDETMÉNY.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

könyvnyomdámát és könyvkötészetemet

a legfokozottabb igényeknek megfelelőleg berendeztem s mindennemű nyomtatványt s könyvkötői munkát gyorsan, kifogástalanul és a legjutányosabb áron elkészítek.

A nyomdától teljesen elkülönített

könyv-, papir-, író- és rajzszer-

kereskedésemben kaphatók és megrendelhetők: iskolai tankönyvek, törvénykönyvek, mindennemű szép-irodalmi- és szakművek, továbbá hangjegyek, szóval ezen üzlet körébe tartozó minden áruk.

Az eddigi pártolást méltánylandó, mindent elkövettem, hogy úgy nyomdám, mint könyv- s papir-kereskedésem és könyvkötészetem a n. é. közönség igényét kielégítse.

Maradok kiváló tisztelettel

FIGULI ANTAL.

Üzletemben 1898. évre naptárak dús választékban kaphatók.

Diszkötésű albumok, valamint finom kivitelű imakönyvek.

Névjegyek, író- és rajzeszközök.

Festészeti anyagok és eszközök, papir diszárak.

Villányi-féle csokoládé és cacao,
Gottschlig-féle rum és thea,
Angol és vegyes tea-sütemény,
Óriási gesztenye,
Teutsch-féle palaczk borok
Imperial, Roquefort, Trapista-sajt,
Valódi prágai sonka

Kapható: JAKABFI REZSÖNÉL.